

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ АВІАЦІЙНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ГУМАНІТАРНА ОСВІТА В ТЕХНІЧНИХ ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ

ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ

ВИПУСК 37

Засновано у 2002 році

Київ — 2018

УДК 378.6:009(082)

Засновник

Національний авіаційний університет
Свідоцтво про державну реєстрацію друкованого засобу масової інформації
КВ № 16149-4621Р від 20.01.2010 р.

**Збірник внесено до переліку фахових видань (філологічні науки),
затверджених ВАК України**

(Постанова Президії ВАК України від 21.12.2015 року, протокол № 1328).

Рекомендовано до друку на засіданні Вченої ради
Національного авіаційного університету
(протокол № 4 від «23» травня 2018 р.).

У збірнику вміщено статті науковців, викладачів, докторантів та аспірантів, присвячені актуальним питанням мовознавства, літературознавства, перекладознавства. Дослідження здійснені з урахуванням сучасних досягнень філологічної науки.

Для науковців, викладачів, учителів гімназій і середніх шкіл, студентів вищих навчальних закладів.

Редакційна колегія:

Головний редактор — д-р філол. наук, проф. Гудманян А. Г.,
Відповідальний редактор — д-р філол. наук, проф. Межжеріна Г. В.

Члени редколегії:

д-р філол. наук, проф. Архангельська А. М. (Чехія), д-р філол. наук, доц. Бурлакова І. В., д-р філол. наук, проф. Гурбанська А. І., д-р філол. наук, проф. Кабадайи А. (Турецька Республіка), д-р філол. наук, проф. Коломієць Л. В., д-р філол. наук, проф. Шульгіна В. І., д-р філол. наук Ткаченко Р. П., к. філол. наук, доц. Артюшкіна О. В. (Франція), к. філол. наук, доц. Литвинська С. В., к. філол. наук, доц. Єнчева Г. Г., к. філол. наук, доцент Журавльова О. М., к. філол. наук, Сібрук А. В., к. філол. наук, ст. викл. Романченко Н. В. (відп. секретар).

Адреса редакції та видавця: 03680, Київ, просп. Космонавта Комарова, 1, Національний авіаційний університет, Навчально-науковий гуманітарний інститут, кафедра української мови та культури, корпус 8, к. 901. Сл. тел.: (044) 406-77-14.

Збірник індексується

Google Scholar
Elibray.ru (РИНЦ)
DOAJ
Index Copernicus
Search Metadata (SSM)
The Vernadsky National Library of Ukraine
Scientific and Technical Library of the NAU
WorldCat (OAIster)
Bielefeld Academic Search Engine (BASE)
ISSN

ЗМІСТ

МОВОЗНАВСТВО. ПЕРЕКЛАДОЗНАВСТВО

<i>АФАНАСЬЄВА Ольга</i>	
Прагмакомунікативні функції та семіотичні коди тілесності у ритуалізованих комунікативних практиках	7
<i>КЕВЛЮК Ірина</i>	
Слогани-імперативи: природа, структура, стилістика	13
<i>КОВАЛЮК Ольга</i>	
Мова українських писемних пам'яток XIV–XVI ст. у термінологічному висвітленні	19
<i>ЛЕПЬОХІН Євгеній</i>	
Лексико-граматичні особливості анотацій англійською мовою для статей галузі землеустрою та кадастр	25
<i>ПАСЕНЧУК Наталія</i>	
Стилістична нейтралізація драматичного тексту у перекладі: проблеми ідентифікації та відтворення	35
<i>ПИЛИПЧУК Марина, НОСКО Ірина</i>	
До проблеми неперекладності мовних одиниць	40
<i>ПРАДІВЛЯННА Людмила</i>	
Лінгвопоетичний експеримент сюрреалістів у рефлексії його теоретиків та поетів	46
<i>РУМБЕШТ Ганна</i>	
Метафорика концепту ОСТРІВ у творах «Пляж» А. Гарленда і «ВОЛХВ» Дж. Фаулза	52
<i>САЛАМОВА Камале, МІРЗОЄВА Севар</i>	
Особливості комунікації у професійній підготовці фахівців	56
<i>СЕМАШКО Тетяна</i>	
Роль мови у формуванні та тиражуванні етнокультурних стереотипів	61
<i>СІТКО Алла, СТРУК Ірина</i>	
Перекладацька неточність у перекладі фахового контенту веб-сайтів	67
<i>СМЄНОВА Людмила</i>	
Нові лексико-семантичні варіанти дієслів української мови	75
<i>ТИМКОВА Валентина</i>	
Проксемічні особливості невербального ділового спілкування менеджера	80
<i>ТКАЧИК Олена</i>	
Когнітивно-прагматичні особливості функціонування оказіональних запозичень та неологізмів у мові україно-англійських білінгвів	86
<i>ХАРИЦЬКА Світлана</i>	
Гендерні мовні маркери у лінгвістиці політичного дискурсу	90
<i>ЦАР Іванна</i>	
Співвідношення понять «рідна мова» та «мова повсякденного спілкування» за близькості рідного білінгвізму (на прикладі молодіжного середовища м. Києва)	95

ЛІТЕРАТУРОЗНАВСТВО

<i>БЕРЕЗНІКОВА Наталія</i>	
Стьоб як метод виявлення корінної ідентичності у творчості шермана алексі	100
<i>БУРЛАКОВА Ірина</i>	
Модуси ідентичності в екзистенційному дискурсі “Повісті про останній сірник...” Ігоря Костецького	109
<i>ВАСИЛИШИН Ігор</i>	
Дискурс європи в ліриці Михайла Ситника	116
<i>НАУМОВСЬКА Наталія</i>	
Національні особливості семантики образу сусіда в японській народній казці	123
<i>РИБАЛКА Ірина, ЛИСЕНКО Анастасія</i>	
Функціонування художньої деталі в епічному творі	128

УДК 81'38: 81(045)

СІТКО Алла, СТРУК Ірина

ПЕРЕКЛАДАЦЬКА НЕТОЧНІСТЬ У ПЕРЕКЛАДІ ФАХОВОГО КОНТЕНТУ ВЕБ-САЙТІВ

У статті розглядаються шляхи відтворення текстів інтернет-простору з метою виявлення його прагматичної, композиційно-сислової та комунікативної структури, тобто визначення адекватних стратегій та тактик перекладу фахових текстів, що є визначальним для успішної передачі змісту вихідного тексту мовою перекладу. Проаналізовано якість перекладу фахових текстів шляхом виявлення у перекладі перекладацьких неточностей та запропоновано шляхи їх усунення.

Ключові слова: веб-сайт; жанрові формати Мережі; Інтернет-комунікація; професійно орієнтований переклад; типологія перекладацьких помилок.

Вступ. Феномен Інтернету породив не лише нове комунікативне середовище, але й став об'єктом численних наукових розвідок, в тому числі й лінгвістичних. У зв'язку зі стрімким розвитком комп'ютерних технологій, актуальним в системі гуманітарних знань стає виділення та вивчення Інтернет-дискурсу та виокремлення нового напрямку лінгвістичних досліджень – Інтернет-лінгвістики.

Аналіз досліджень і публікацій. Так, у сучасних лінгвістичних студіях існують ґрунтовні дослідження, присвячені окремим жанрам Інтернет-дискурсу: форумам (Н.Г. Лукашенко [10]), комп'ютерним конференціям (О.М. Галичкіна [1]), Інтернет-новинам (Н.В. Коломієць [8]). Студіюються лінгвокультурологічні та гендерні особливості (Л.Ф. Компанцева) Інтернет-дискурсу [9]. Значну увагу приділено дослідженню Інтернет-дискурсу з позицій когнітивно-перекладацького, зіставного та когнітивно-прагматичного підходів (Л. Ф. Компанцева, Л.Г. Галій [9; 2]). У низці досліджень концептуально осмислюються такі засадничі поняття Інтернет-комунікації, як гіпертекст (О.М. Галичкіна [1]).

Постановка проблеми. Отже, можна стверджувати, що у філологічних студіях початку ХХІ ст. створено відповідні теоретичні засади та накопичено емпіричний матеріал для вивчення віртуальної комунікації, що створюється в мережі Інтернет. Однак серед проблем, пов'язаних з Інтернет-дискурсом, уважного ставлення дослідників потребує питання текстового контенту веб-сайтів, його відтворення та помилок, які трапляються під час перекладу англійськомовного контенту Інтернет-дискурсу українською мовою. Визначення критеріїв оцінки якості перекладів текстів різних стилів та різної тематичної спрямованості є насущною проблемою сучасної лінгвістики і вимагає подальшого дослідження. Цими факторами і визначається актуальність цього дослідження.

Завдання розвідки вбачаємо в тому, щоб, проаналізувавши особливості відтворення тек-

стового контенту веб-сайтів, висвітлити основні причини перекладацьких помилок, що допоможе віднайти способи їх усунення, оскільки якість перекладу визначається шляхом виявлення наявності або відсутності в перекладі конкретних недоліків. Якісним вважається переклад, що не має істотних недоліків / помилок. Практичне уявлення перекладача про якість перекладу значною мірою формується саме через розуміння помилок у перекладі.

Наукова новизна роботи полягає в тому, що вперше зроблено спробу комплексного підходу до вивчення особливостей перекладу українською мовою фахових англійських текстів веб-сайтів округу Кук та Міжнародного паралімпійського комітету; визначено критерії оцінювання якості виконаних перекладів.

Матеріалом дослідження слугувала програма з інформування населення регіону про податкову політику влади, представлена на офіційному сайті округу Кук (штат Іллінойс, США) та її переклад українською мовою, а також Правила з плавання IPC Swimming Rules and Regulations 2011-2014 (веб-сайт Міжнародного паралімпійського комітету), оскільки саме закони та правила, на нашу думку, формують ядерну групу текстів фахової мови веб-сайтів.

Труднощі перекладу текстового контенту веб-сайтів. Перехід до бурхливого розвитку України на міжнародній арені в останні роки був викликаний «кардинальними перетвореннями в самій країні та глобальними зрушеннями в світовій економіці <...> на внутрішньому і на міжнародному ринках» [14, с. 316]. Останніми роками лінгвісти підійшли до усвідомлення Інтернет-простору як нової багатоаспектної галузі функціонування мови. На думку багатьох дослідників, мова Мережі через свою функціональну динамічність, цілий ряд нових тенденцій у комунікативно-прагматичній організації може бути віднесена до особливого типу, що посідає значуще місце в житті соціуму разом з такими великими підсистемами, як, наприклад, мова художньої літератури, розмовна мова тощо.

Підтвердження цього ми знаходимо на різних рівнях мовної системи Мережі. Структура Інтернет-дискурсу зумовлена його жанровою специфікою та характеризується гетерогенністю, а базовою конститутивною ознакою, з якої витікають всі інші, є електронно-опосередкований канал комунікації. Безумовно, своєрідність Інтернет-дискурсу проявляється не лише в його структурі та специфічних рисах, але й на різних рівнях мовної системи [4].

Фахові тексти веб-сайтів стають одними із засобів осмислення суспільно-політичних та економічних процесів, виразним засобом передачі фактів суспільного життя, політичного та економічного суперництва та засобом впливу на читача [8]. Звідси, проблема оцінювання якості перекладу інтернет-контенту – одна з найскладніших та неоднозначних проблем сучасного перекладознавства, оскільки хвилює вона не лише лінгвістів та перекладознавців, а й компанії та організації, що пропонують та споживають перекладацькі послуги, самих перекладачів та викладачів перекладу.

Основними характеристиками структури фахових текстів є наявність спеціальних термінів-слів та словосполучень, абrevіатур, що позначають поняття наукової та фахової діяльності, характеризуються вмотивованістю, номінативністю, точністю, дефінітивністю, системністю, відносною стилістичною нейтральністю, моносемічністю в межах вузькогалузевої термінології. Вони міждисциплінарні, унікальні та системні. Фахова лексика інтернет-ресурсів слабо відмежована від загальнолітературної лексики, що сприяє спеціалізації загальнолітературної лексики в спортивній та/або політичній сферах [4]. Однак тоді як, спортивній термінології властиві всі види конотації: образність, експресивність, емоційність, оцінність, політична мова є більш стриманою, лаконічною.

Аналіз фахових текстів веб-сайтів демонструє, що в структурній організації лексики англійської фахової мови спорту та політики переважають абrevіації, які викликаючи чи не найбільше труднощів у перекладі. Так, в регламенті проведення паралімпійських ігор маємо дві абrevіатури для позначення інформаційного центру: *SID (Sport Information Desk)* та *SIC (Sport Information Center)* [21]. Різниця між цими двома інфоцентрами в їхній локалізації та функціях. Так, *SIC* розташований на території паралімпійського селища, а *SID* – на спортивних спорудах, крім того, функції в них зовсім різні. А оскільки всі спортивні процеси чітко регламентовані правилами змагань, то звернення до *SIC* замість *SID*, наприклад, з формою протесту на результати змагань або класифікації, може коштувати спортсмену, команді та країні медалі, в яку було інвестовано немало зусиль, коштів та

років життя. Таким чином, недостатньо дану абrevіатуру перекласти описово як *інфоцентр* або методом перекладу повною формою словосполучення *спортивно-інформаційний центр*, слід або додати інформацію про місце знаходження інфоцентру (інфоцентр селища, інфоцентр стадіону, басейну, спортзалу тощо) або скористатися методом прямого запозичення з експлікацією: інфоцентр *SIC*, щоб запобігти інформаційних викривлень [3; 18; 23]. Вслід за Іщенко Т.В. вважаємо недоречним створення україномовних абrevіатур, щось на кшталт *СІЦ*, оскільки замість економії мовних засобів перекладач створює інформаційний бар'єр [11].

Також спостерігається використання кліше, наприклад: *please do not hesitate to contact us* [19], що слід перекладати аналогом «просимо, не зволікаючи звертатися до нас» [23]; *on behalf of* [19], що слід перекладати еквівалентом «від імені» [23]; *if you need any further information* [20], що слід перекладати послівно «якщо вам знадобиться подальша інформація» [23].

Окрім лексичної складової, ключову позицію у текстах на офіційних сайтах Паралімпійського міжнародного комітету та округу Кук займає фаховий синтаксис, який надає вичерпну інформацію про частотність вживання таких феноменів, як форма, функція і позиція членів речення. Відомо, що галузеві тексти характеризуються стислістю та однозначністю. У їхній структурі переважають іменники, прикметники, слова з основним предметно-логічним значенням, терміни, безособові форми дієслова. Граматичні відмінності зумовлені особливостями граматичної будови мови, нормами мови оригіналу і перекладу та стилістичними особливостями текстів [15, с. 296].

Синтаксис фахового інтернет-контенту переважно складний, однак також можна побачити багато простих поширених речень, ускладнених однорідними членами, наприклад:

- *the seedings for heats and finals* [21] – однорідні додатки;
- *clothing and equipment must comply* [21] – однорідні підмети;
- *Sport Information Desks are located at all competition venues and at the Sport Information Centre* – однорідні обставини.

У тексті широко вживаються безособові форми дієслів, зокрема:

- інфінітиви: *will be able to explain, will be able to assist, will need to display, shouldn't have to wait* в функції предикативу [21];
- прислівники та дієприслівники: *laboratory established for games, results posted, roads linking all venues* [21].

Маємо також інфінітивні та прислівникові звороти, наприклад: *we want everyone to have;*

with more than 1,100 athletes competing; with no Games waste being sent to landfill [21]. Слід зауважити, що конструкції *Complex Object* та *Absolute Participial Construction* відносять до безеквівалентних в українській мові граматичних структур, що, як відомо, є причиною цілої низки граматичних трансформацій, серед яких, напевно, матимемо членування речення, заміну граматичних форм, вилучення прийменників (в абсолютних прислівникових зворотах) та артиклів, додавання сполучників тощо. Таким чином, увага перекладача має бути зосереджена не лише на фаховій лексиці та пошуку лексичних еквівалентів в процесі перекладу, а й на складних граматичних конструкціях, що є типовими для ділового тексту фахової мови.

У текстах міститься багато модальних дієслів з різним значенням модальності, наприклад: модальне дієслово «*should*» зі значенням необхідності слід перекладати відповідним українським дієсловом «мають»; модальне дієслово «*must*» зі значенням зобов'язання слід перекладати відповідним українським дієсловом «повинні»; модальне дієслово «*may*» зі значенням можливості слід перекладати відповідним українським дієсловом «можуть».

Аналіз текстового контенту передає в загальних рисах характер перетворення тексту з метою виявлення його прагматичної, композиційно-сислової та комунікативної структури, тобто визначення стратегії та тактики перекладу тексту, що є визначальним для успішної передачі змісту вихідного тексту мовою перекладу. Метою використання тієї чи тієї стратегії перекладу є «збереження національно-культурного компоненту вихідної мови в перекладі без втрати його оригінального колориту, або ж досягнення прозорого перекладу, плавності та елегантності мови, підкорення культурного «чужого» домінуючим цінностям цільової культури» [13, с.0].

Синтаксис мови законів значно відрізняється від синтаксису інших ділових текстів ускладненими синтаксичними конструкціями: значною кількістю підрядних речень, відокремленими членами речення, означеннями, які деталізують викладення в таких текстах. Відтак, ми поділяємо думку В. І. Карабана, адже «...повнота, точність і правильність перекладу фахових текстів значною мірою залежить від того, наскільки правильно перекладач визначає і розуміє граматичні форми, синтаксичні конструкції та структуру речення» [7, с. 7].

Таким чином, адекватність перекладу інтернет-контенту офіційно-ділових текстів досягається не за рахунок словникової заміни лексичних одиниць тексту оригіналу еквівалентними одиницями тексту перекладу, а виявляється в процесі порівняльного аналізу

законодавчих систем з урахуванням особливостей технічного, економічного, інтелектуального та культурного рівнів розвитку носіїв мов, їх історичних традицій. Такий висновок дає можливість стверджувати, що найбільш важливими компетенціями перекладача є такі: 1) мовна та культурна компетенція у вихідній та цільовій мовах, зокрема обізнаність у граматичних особливостях вихідної та цільової мов – вміння правильно аналізувати граматичну будову іншомовних речень, правильно визначати граматичні труднощі перекладу й конструювати речення у перекладі відповідно до норм мови і жанру перекладу [7, с. 13]; 2) стилістична компетенція в рамках цього дослідження нами розуміється як знання типології фахових текстів спорту.

При перекладі потрібно правильно зрозуміти зміст речень, смислові відношення між реченнями та значеннями метатекстових елементів тексту: 1) перекладацька компетенція [24, с. 17] нами окреслюється як знання перекладачем базових принципів теорії перекладу та особливостей фахового перекладу, вміння використовувати перекладацькі еквіваленти, перекладацькі трансформації, способи перекладу різних мовних та мовленнєвих явищ; 2) когнітивна та референційна компетенція трактується нами як знання галузі та предмета перекладу [7, с. 13], тобто розуміння функціонування фахової мови, характерною рисою якої є високий рівень абстрактності, чітка структурованість законодавчих текстів за розділами, статтями, абзацами, пунктами тощо та обов'язкове дотримання такої структури при перекладі.

Слід зазначити, що в процесі перекладу офіційно-ділових текстів їхні функції в мові перекладу можуть змінюватися. Наприклад, якщо переклад здійснюється з метою ознайомлення або порівняльного аналізу, то він виконує інформативну, а не нормотворчу функцію, в результаті чого змінюється специфіка його перекладу. Зазначена тенденція отримала в перекладознавстві назву варіантність функцій тексту [22, с. 343].

Відтак, при перекладі офіційно-ділових текстів потрібно враховувати такі аспекти: 1) статус перекладу та його функції (теорія scopos); 2) приналежність діючого права вихідного та цільового тексту до певної правової системи; 3) адресатів цільового тексту; 4) тип вихідного тексту; 5) розбіжності в мовних картинах світу та розбіжності мовних структур [22, с. 343].

Збереження стилю тексту оригіналу, його структури та типології є надзвичайно важливою вимогою до перекладу офіційно-ділових текстів, оскільки «перекладач повинен насамперед прагнути до еквівалентності перекладу, а далі виходячи з принципу адекватності, тобто сми-

слового добору сигментів вихідної мови прагнути до осмисленого пошуку вдалих прийомів і способів перекладу» [24, с. 86-87].

Типові помилки при перекладі фахових текстів Інтернет-простору.

Переклад, як інструмент міжмовного та міжкультурного спілкування, забезпечує адаптацію культур для мов, що взаємодіють, шляхом передачі фонових знань, а відтак потрібно відтворити «оригінальний текст у формі, що є найбільш прийнятною для цільової аудиторії» [19, с. 334]. Звідси, відтворення віртуальних текстів передбачає ретельний добір еквівалента та відповідно розуміння специфіки фахових текстів. Найбільшу кількість експліцитних елементів фонових знань було додано в публіцистичних текстах фахової мови спорту та податкової політики, оскільки аудиторія таких текстів надзвичайно широка, тому перекладач таких текстів має орієнтуватися на «пересічного реципієнта», а не на фахівця в галузі спорту чи оподаткування. Звідси, на веб-сайтах, що аналізуються, маємо численні приклади як буквалізмів, так і вільностей.

Найпоширеніша помилка, яку можна назвати буквальним перекладом, тобто така помилка перекладача, що полягає в передачі формальних або семантичних компонентів слова, словосполучення або фрази зі шкодою для змісту [11, с. 99], – це засоби передачі модальності, які перекладач тексту, що аналізується, використовував некоректно, тобто буквально. Так, абсолютно в усіх випадках вживання в тексті (88 випадків) модальне значення повинності, виражене лексико-граматичними засобами, тобто модальними дієсловами *must*, *shall* та *should* було передано за допомогою українського модального дієслова *повинен* без урахування стилістичних особливостей українського офіційно-ділового стилю, в якому модальне значення повинності передається імпліцитно, крім того, в більшості випадків некоректний засіб передачі модальності супроводжується невиправданим збереженням пасивного стану в українському тексті, частотність використання якого, як відомо, в українській мові значно нижча, ніж в англійській. Розглянемо приклад з «Правил з плавання *IPC Swimming Rules and Regulations 2011-2014*»: “*The entry criteria (number of athletes/NPC, MQS, list of events, etc.) shall be defined in the Qualification Documentation for a specific competition*” [20]; – «Критерії зарахування для кожного окремого змагання (кількість спортсменів/НПК, Мінімальні Кваліфікаційні Стандарти, список змагань тощо) **повинні бути визначені** (наш переклад: визначаються) в Кваліфікаційній Документації» [12]. – “*The heat preceding the last three heats shall consist*

of the next fastest swimmers; the heat preceding the last four (4) heats shall consist of the next fastest swimmers, etc. Lanes shall be assigned in descending order...” [20]; – «Заплив, що передував останнім трьома запливами, **повинен складатися** (наш переклад: складається) з наступних найшвидших плавців; заплив, що передував останнім чотирма (4) запливами, повинен **складатися** з наступних найшвидших плавців і так далі. Доріжки **повинні бути розподілені** між спортсменами відповідно до їхніх результатів по кожному запливу у зворотному напрямку...» [12].

Наступним прикладом непоправних наслідків перекладацьких помилок може слугувати такий: – “*The detailed rules of procedure in respect of Appeals to the BAC are provided in the IPC Handbook*” [21]; – «Детальні правила проведення процедури апеляції в ВАС наведені у *Керівництві IPC*» [12]. Некоректний переклад *Handbook* призводить до викривлення значення речення, адже серед значень слова «керівництво», поданих в тлумачному словнику української мови, немає значення «посібник» [16]. Питання також виникають і до передачі аббревіатур в поданому прикладі. Так, аббревіатура *IPC* є ключовою в текстах паралімпійської тематики, тому має сталий український еквівалент МПК (Міжнародний паралімпійський комітет), зафіксований, доречі, в «Словнику спортивних наук» Алана Томлінсона (*A Dictionary of Sports Studies*) [25]. Щодо іншої аббревіатури *BAC*, то найбільш адекватним та ємним варіантом вважаємо словосполучення «апеляційна комісія», що є мотивованим на відміну від *BAC*. Некоректна передача аббревіатур наразі не викривлює значення тексту, але значно ускладнює, а не спрощує, як це має бути в фахових текстах, його розуміння [11].

Речення з програми про податкову політику округу Кук є прикладом буквального перекладу (49 випадків): – “*Establishes property assessments. Valuation of parcels of property is conducted for tax purposes. Also oversees exemptions and appeals*” [20]; – «Оцінка майна для стягнення податків. Визначення цінності групи майна проводиться для податкових цілей. **Крім того, контроль за податковими пільгами та оскарженням суми податків**» [6].

Наступна група перекладацьких помилок згідно з типологією В. А. Єфименко – термінологічні помилки [5]. В цій групі маємо невідповідність термінології.

Перший термін, який перекладач передав некоректно – “*Control Room Supervisor*” [21]; – «Наглядач Пункту Управління» [12], переклад якого знаходимо в «Правила проведення змагань з плавання» як наглядач у кімнаті контролю. Можливо, це також не ідеальний термін, але це той самий термін, яким оперують україно-

мовні фахівці з плавання. Інша груба помилка термінології *Technical Delegate* [21] – *Представник з Технічних Питань* [3], в той час як цей термін в правилах звучить як *технічний делегат* [12], доречі, орфографічну помилку, а саме написання кожного слова з великої літери, не можна назвати значною помилкою, що спотворює зміст тексту, але вона спотворює вигляд тексту перекладу [11].

Правопис терміну *параолімпійський* [12] також некоректний, оскільки цей термін пишеться без серединного -о-, тобто правильна форма написання *параолімпійський* [16], не зважаючи, до речі, навіть на той факт, що модуль перевірки орфографії в текстовому редакторі Майкрософт Ворд пропонує саме *параолімпійський* варіант [11].

Наступна група помилок, виявлених на веб-сайтах, – це мовні помилки, серед яких є синтаксичні, як на рівні словосполучення, так і на рівні речення, а також лексичні, морфологічні та орфографічні. Деякі орфографічні помилки ми вже виявили. Маємо також такі граматичні помилки:

Перевальне використання займенників (16 випадків): *“You can verify to see if your payment has posted by visiting cookcountytreasurer.com and entering your 14-digit PIN in the “Payment Status” section of the website”* [19]; – *«Ви можете перевірити факт відправлення поштою вашого платежу, відвідавши cookcountytreasurer.com та ввівши ваш 14-значний PIN-номер в розділі веб-сайту “Статус платежу” (“Payment Status”)*» [6]. Згідно з нормами української мови перекладач, вживаючи особові займенники, мав би уникати їх нагромадження.

Використання некоректного часу в тексті перекладу (26 випадків): *«У випадку якщо Головний Класифікатор встановить відсутність дійсної причини для подання протесту, або виявить, що Бланк Протесту містить не всю необхідну інформацію, Головний Класифікатор відхилить протест та повідомить про це всі зацікавлені сторони»* [12]. Така помилка, а саме використання майбутнього часу замість теперішнього при перекладі офіційно-ділових текстів українською, є типовою для перекладу фахових текстів та пояснюється інтерференцією тексту перекладу та браком перекладацьких компетенцій перекладача.

Типовою помилкою є також частотність використання пасивного стану (43 випадки), що пояснюється впливом вихідного тексту та недосвідченістю перекладача.

Спостерігається вживання неправильних форм однини та множини (11 випадків): *“Online – Pay at cookcountytreasurer.com or cookcountypropertyinfo.com from your checking or savings account. В мережі Інтернет”* [20]; –

«Здійснійте оплату на cookcountytreasurer.com чи cookcountypropertyinfo.com з вашого поточного чи ощадного банківського рахунку» [6].

Частотною граматичною помилкою, що, на нашу думку, пов'язана з білінгвальним середовищем центральної України, можна назвати використання активних дієприкметників при перекладі на українську, які, як відомо, не існують в українській мові (71 випадок): *“Maintains warrant books, judgment books and scavenger books. Handles redemptions of taxes sold or forfeited at tax sale and prior years' taxes”* [20]; – *«Ведення книг доручень, книг записів судових рішень та книг з обліку митних платежів. Робота з погашенням проданих чи втрачених після продажу майна у зв'язку зі своєчасною несплатою податків податкових заборгованостей та податків, нарахованих за попередні роки»* [6].

Серед стилістичних помилок, представлених на веб-сайтах, що аналізуються, маємо невідповідність підмета та присудка (19 випадків): *“The actual due date fluctuates because other state, county and local agencies must issue data on assessments, appeals, the state equalization factor, exemptions and local tax rates before the Cook County Treasurer's Office can print and mail the Second Installment bills”* [20]; – *«Фактична кінцева дата погашення платежу змінюється, оскільки інші державні, окружні та місцеві органи повинні опублікувати інформацію щодо відрахувань, скарг, коефіцієнту державного вирівнювання, пільг та ставок місцевих податків до того, як Казначейський Відділ Кук Каунті (Cook County Treasurer's Office) зможе надрукувати та відправити поштою рахунки для другого платежу»* [6]. В поданому прикладі перекладач використав некоректну форму першої особи однини, оскільки відділ зможе та/або буде спроможним відправити рахунки.

Наведені приклади не вичерпують усіх змістових, термінологічних та мовних перекладацьких помилок, які потребують уваги перекладача, редактора перекладу або менеджера з контролю якості перекладу. Але здійснений аналіз перекладацьких помилок дає нам змогу говорити про відсутність лінгвістичної, соціокультурної та інформаційно-технологічної компетенцій перекладача, ба навіть елементарної уважності, яка, на превеликий жаль, відсутня при перекладі «віртуальних» текстів. До перекладу, можемо згадати помилку в Угоді про вільну торгівлю України з Канадою щодо «зниження ввізних мит для товарів походженням з Канади» або ж переклад з української на російську словосполучення *«Революція гідності»* Онлайн-перекладачем Google як *«политический кризис на Украине»*, а не *«революция достоинства»*.

Висновки. Підводячи підсумок, можемо впевнено констатувати, що граматичні труднощі, які виникають в процесі перекладу галузевого тексту, неможливо відокремити від лексичних. Будь-яка граматична конструкція перекладається тим або тим способом залежно від лексичного наповнення тексту та часто потребує цілої низки перекладацьких рішень. Стилїстика англійського галузевого тексту при перекладі також потребує певного редагування, а саме: зниження експресивності у випадку використання емоційно забарвленої лексики. Перекладачеві необхідно пам'ятати про існування способів та методів досягнення адекватності у перекладі та застосовувати їх на практиці задля уникнення неприпустимих помилок.

Розуміння структурного членування фахового тексту є важливою складовою компетентності перекладача, оскільки речення, надфразна єдність, абзаци, статті, розділи виступають орієнтиром для осмислення інформаційних повідомлень. Знання особливостей моделі вихідного тексту полегшують розуміння тексту законодавчого акту інтернет-ресурсів, оскільки кожна структурна частина відіграє самостійну роль, а розуміння суті надфразної єдності в тексті законодавчих актів сприяє уникненню помилок при перекладі.

Звідси, вважаємо за потрібне наголосити на тому, що професійна компетентність перекладача текстів на інтернет просторах – це інтегративна характеристика особистості фахівця, що включає лінгвістичну, соціокультурну, психологічну та інформаційно-технічну компетенції, та дозволяє перекладачеві ефективно здійснювати свою професійну діяльність. В текстах, що були проаналізовані, прогалини в професійній компетентності спричинили цілу низку значних перекладацьких помилок, на що, безперечно, слід звернути увагу при перекладі текстового контенту веб-сайтів. Від результатів роботи перекладача часто може залежати дуже багато у випадку, коли мова йде і про відтворення текстового контенту веб-сайтів. Робота перекладача може визначити долю фірми, угоди, організації чи державної структури або навіть країни в цілому. Безглузда помилка деколи може вартувати репутації великим і відомим компаніям. Тому, цілком очевидно, що перекладачеві необхідна максимальна увага при виконанні перекладу.

Список використаної літератури

1. Галичкіна Е. Н. Специфика компьютерного дискурса на английском и русских языках (на материале жанра компьютерных конференций): дис... канд. филол. наук: 10.02.20 / Е. Н. Галичкіна. – Астрахань, 2001. – 212 с.
2. Галій Л. Г. Типові помилки систем машинного перекладу / Л. Г. Галій, Т. В. Шачковська // Фаховий та художній переклад: Теорія, Методологія,

Практика. – К. : Agrar Media Group, 2017. – С. 99-103.

3. Гренлунд, А.Ю. Англо-русский словарь спортивных терминов / А. Ю. Гренлунд : СПбГАФК им. П. Ф. Лесгафта. – СПб. : Мир, 2004. – 256 с.

4. Гудзь Н.О. Интернет-дискурс: структурна специфіка та конститутивні ознаки [Електронний ресурс] / Н.В. Гудзь. – Режим доступу : https://dokupdf.com/download/-2013-10-35-35-pp-03254ed64ab2b9bdf01516_pdf

5. Єфименко В. А. Класифікація перекладацьких помилок та її використання для оцінки якості перекладів [Електронний ресурс] / В. А. Єфименко. – Режим доступу : http://archive.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/Mikks/2011_33/169_173.pdf

6. Казначейський Відділ Кук Каунті [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://www.cookcountytreasurer.com/pamphlets.aspx?language=ukranian>

7. Карабан В. І. Переклад англійської наукової і технічної літератури. Граматичні труднощі, лексичні, термінологічні та жанрово-стилістичні проблеми / В. І. Карабан. – Вінниця : Нова книга, 2004. – 576 с.

8. Коломієць Н. В. Лінгвістичні особливості організації гіпертексту інтернет-новин (на матеріалі англійської мови) [Електронний ресурс] / Н. В. Коломієць. – Режим доступу : <http://dissert.com.ua/content/31813.html#download>

9. Компанцева Л.Ф. Интернет-коммуникация: когнитивно-прагматический и лингвокультурологический аспекты : автореф. дис. на соискание доктора филол. наук : спец. 10.02.02 «Русский язык» / Л.Ф. Компанцева. – Институт языковедения им. А.А. Потебни НАН Украины. – Київ, 2007. – 34 с.

10. Лукашенко Н.Г. Испаномовний Інтернет-дискурс: комунікативно прагматичний та лінгвістичний аспекти (на матеріалі форумів з проблематики родинних стосунків) : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. філолог. наук : спец. 10.02.05 «Романські мови» / Н. Г. Лукашенко. – Київ, 2006. – 22 с.

11. Іщенко Т.В. Типові помилки при перекладі фахових текстів спорту [Електронний ресурс] / Т.В. Іщенко. – Режим доступу : http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvchnugf_2014_692-693_100

12. МПК Правила змагань з плавання 2011-2014 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://usf.org.ua/normdoc.html>

13. Пилипчук М. Л. Перекладацькі макростратегії відтворення національно-культурного компоненту в аудіовізуальному перекладі / М. Л.Пилипчук // Фаховий та художній переклад: Теорія, Методологія, Практика. – К. : Agrar Media Group, 2017. – С. 300-304.

14. Плетенецька Ю. Переклад банківської термінології засобами інтернаціоналізмів та псевдоінтернаціоналізмів / Ю. Плетенецька, Я. Михович // Фаховий та художній переклад: Теорія, Методологія, Практика. – К. : Agrar Media Group, 2017. – С. 316-321.

15. Сітко А. Синтаксичні особливості українського перекладу англomовної науково-технічної та художньої літератури / А. Степаненко, А. Сітко // Фаховий та художній переклад: Теорія, Методологія, Практика. – К. : Agrar Media Group, 2015. – С. 293-297.

16. Словник української мови [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://sum.in.ua/>

17. Сітко А.В., Струк І.В. Адекватність та еквівалентність у перекладі мовних особливостей / А.В. Сітко, І.В. Струк // Sciences of Europe. – Прага (Чехія), 2016. – Вип. 10 (10). – С. 122-126.

18. Українсько-російський російсько-український тлумачний словник термінів спортивної боротьби ; уклад. Б. В. Семен. – Л. : Вид. центр ЛНУ ім. І. Франка, 2008. – 225 с.

19. Кондратьєва О.В., Шахновська І.І. Засоби забезпечення когезії в англо-українських перекладах наукових текстів / О.В. Кондратьєва, І.І. Шахновська // Фаховий та художній переклад: Теорія, Методологія, Практика. – К. : Agrar Media Group, 2015. – С. 330-334.

20. Cook County Treasurer's Office [Electronic resource]. – Access : <https://www.cookcountytreasurer.com/pamphlets.aspx?language=english>

21. IPC Swimming Rules and Regulations 2011-2014 [Electronic resource]. – Access : <https://www.paralympic.org/sites/IPC%2BSwimming%Regulations>

22. Greciano G. Science of language to improve risk communication / G. Greciano. – Austria : EU Vienna, 2006 – 88 p.

23. Oxford Advanced Learner's Dictionary / Edited by J. Turnbull – Oxford : OUP, 2010. – 1796 p.

24. Sandrini P. Comparative Analysis of Legal Terms: Equivalence Revisited / P. Sandrini. – Frankfurt : Indeks, 2011. – 442 p.

25. Tomlinson A. A Dictionary of Sports / A. Tomlinson : Studies Oxford University Press, 2010. – 528 p.

REFERENCES

1. Halychyna E. N. Spetsyfyka kompiuternoho dyskursu na anhlyiskom y russkykh yazykakh (na materyale zhanra kompiuternykh konferentsiy): dys...kand. fylol. nauk: 10.02.20 / E. N. Halychyna. – Astrakhan, 2001. – 212 s.

2. Halii L. H. Typovi pomylyky system mashynnoho perekladu / L. H. Halii, T. V. Shachkovska // Fakhovyi ta khudozhnii pereklad: Teoriia, Metodolohiia, Praktyka. – K. : Agrar Media Group, 2017. – S. 99-103.

3. Hrenlund, A.Iu. Anhlo-russkyi slovar sportyvnykh terminov / A. Yu. Hrenlund : SPbHAFK ym. P. F. Leshafta. – SPb. : Myr, 2004. – 256 s.

4. Hudz N.O. Internet-dyskurs: strukturna spetsyfika ta konstytutyvni oznaky [Elektronnyi resurs] / N.V. Hudz. – Rezhym dostupu : https://dokupdf.com/download/-2013-10-35-35-pp-03254ed64ab2b9bdf01516_pdf

5. Yefymenko V. A. Klasyfikatsiia perekladatskykh pomylok ta yii vykorystannia dlia otsinky

yakosti perekladiv [Elektronnyi resurs] / V. A. Yefymenko. – Rezhym dostupu : http://archive.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/Mikks/2011_33/169_173.pdf

6. Kaznacheyskyi Viddil Kuk Kaunti [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu : <https://www.cookcountytreasurer.com/pamphlets.aspx?language=ukranian>

7. Karaban V. I. Pereklad anhliiskoi naukovo i tekhnichnoi literatury. Hramatychni trudnoshchi, leksychni, terminolohichni ta zhanrovo-stylistychni problemy / V. I. Karaban. – Vinnytsia : Nova knyha, 2004. – 576 s.

8. Kolomiiets N. V. Linhvistychni osoblyvosti orhanizatsii hipertekstu internet-novyn (na materialii anhliiskoi movy) [Elektronnyi resurs] / N. V. Kolomiiets. – Rezhym dostupu : <http://disser.com.ua/content/31813.html#download>

9. Kompantseva L.F. Ynternet-kommunyatsiia: k o h n y t y v n o - p r a h m a t y c h e s k y i y lynhvokulturolohycheskyi aspekty : avtoref. dys. na soyskanye doktora fylol. nauk : spets. 10.02.02 «Russkyi yazyk» / L.F. Kompantseva. – Instytut yazekovedeniya ym. A.A. Potebny NAN Ukrainy. – Kyiv, 2007. – 34 s.

10. Lukashenko N.H. Ispanomovnyi Internet-dyskurs: komunikatyvno prahmatychnyi ta linhvostylistychnyi aspekty (na materialii forumiv z problematyky rodyunnykh stosunkiv) : avtoref. dys. na zdobuttia nauk. stupenia kand. filoloh. nauk : spets. 10.02.05 «Romanski movy» / N. H. Lukashenko. – Kyiv, 2006. – 22 s.

11. Ishchenko T.V. Typovi pomylyky pry perekladi fakhovykh tekstiv sportu [Elektronnyi resurs] / T.V. Ishchenko. – Rezhym dostupu: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvchnugf_2014_692-693_100

12. MPK Pravyla zmahan z plavannia 2011-2014 [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu : <http://usf.org.ua/normdoc.html>

13. Pylypchuk M. L. Perekladatski makrostratehii vidtvorennia natsionalno-kulturnoho komponentu v audiovizualnomu perekladi / M. L. Pylypchuk // Fakhovyi ta khudozhnii pereklad: Teoriia, Metodolohiia, Praktyka. – K. : Agrar Media Group, 2017. – S. 300-304.

14. Pletenetska Yu. Pereklad bankivskoi terminolohii zasobamy internatsionalizmiv ta psevdointernatsionalizmiv / Yu. Pletenetska, Ya. Mykhovych // Fakhovyi ta khudozhnii pereklad: Teoriia, Metodolohiia, Praktyka. – K. : Agrar Media Group, 2017. – S. 316-321.

15. Sitko A. Syntaksychni osoblyvosti ukrainskoho perekladu anhlo-movnoi nauko- tekhnichnoi ta khudozhnoi literatury / A. Stepanenko, A. Sitko // Fakhovyi ta khudozhnii pereklad: Teoriia, Metodolohiia, Praktyka. – K. : Agrar Media Group, 2015. – S. 293-297.

16. Slovyk ukrainskoi movy [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu: <http://sum.in.ua/>

17. Sitko A.V., Struk I.V. Aдекватnist ta ekvivalentnist u perekladi movnykh osoblyvostei / A.V. Sitko, I.V. Struk // Sciences of Europe. – Praha (Chexiia), 2016. – Vyp. 10 (10). – S. 122-126.

18. Ukrainsko-rosiiskyi rosiisko-ukrainskyi tлумachnyi slovyk terminiv sportyvnoi borotby ; uklad. B. V. Semen. – L. : Vyd. tsestr LNU im. I. Franka, 2008. – 225 s.

19. Kondratieva O.V., Shakhnovska I.I. Zasoby zabezpechennia kohezii v anhlo-ukrainskykh perekladakh naukovykh tekstiv / O.V. Kondratieva, I.I. Shakhnovska // Fakhovyi ta khudozhnii pereklad: Teoriia, Metodolohiia, Praktyka. – K. : Agrar Media Group, 2015. – S. 330-334.

20. Cook County Treasurer's Office [Electronic resource]. – Access : <https://www.cookcountytreasurer.com/pamphlets.aspx?language=english>

21. IPC Swimming Rules and Regulations 2011-2014 [Electronic resource]. – Access : <https://www.paralympic.org/sites/IPC%2BSwimming%Regulations>

22. Greciano G. Science of language to improve risk communication / G. Greciano. – Austria : EU Vienna, 2006 – 88 p.

23. Oxford Advanced Learner's Dictionary / Edited by J. Turnbull – Oxford : OUP, 2010. – 1796 p.

24. Sandrini P. Comparative Analysis of Legal Terms: Equivalence Revisited / P. Sandrini. – Frankfurt : Indeks, 2011. – 442 p.

25. Tomlinson A. A Dictionary of Sports / A. Tomlinson : Studies Oxford University Press, 2010. – 528 p.

A. СИТКО, И. СТРУК

ПЕРЕВОДЧЕСКАЯ НЕТОЧНОСТЬ В ПЕРЕВОДЕ КОНТЕНТА ВЕБ-САЙТОВ

В статье рассматриваются пути воспроизведения текстов интернет-пространства с целью выявления его прагматической, композиционно-смысловой и коммуникативной структуры, то есть определение адекватных стратегий и тактик перевода профессиональных текстов, что является определяющим для успешной передачи содержания исходного текста на языке перевода. Проанализировано качество перевода профессиональных текстов путем выявления в переводе переводческих неточностей и предложены пути их устранения.

Ключевые слова: веб-сайт; жанровые форматы Сети; Интернет-коммуникация; профессионально ориентированный перевод; типология переводческих ошибок.

A. SITKO, I. STRUK

INACCURACIES IN THE WEBSITES TRANSLATION

The thesis sets out to make essence of the notion of “translator’s mistake”, as the problem of investigation of translator’s mistake remains still open. This deals not only with different views on the given mistakes, but also of great quantity of factors, which influence its decision. The paper interprets the concept of professionally oriented translation taken from websites of the Paralympic Movement and Cook County.

Key words: web site, genre formats of the Net, Internet-communication, professionally oriented translation, typology of translator’s mistakes.

A. SITKO, I. STRUK

INACCURACIES IN THE WEBSITES TRANSLATION

The thesis sets out to make essence of the notion of “translator’s mistake”, as the problem of investigation of translator’s mistake remains still open. This deals not only with different views on the given mistakes, but also of great quantity of factors, which influence its decision. The paper interprets the concept of professionally oriented translation taken from websites of the Paralympic Movement and Cook County.

The paper was structured as follows: first, we depicted the main problems of professional language encountered in the website context; second, we provided a categorization of mistakes together with real examples taken from translated texts in Ukrainian. On the basis of the presented classifications of mistakes and through experimental research it ascertains the typology of translator’s mistakes classifying mistakes into lexical and grammatical.

Analysis of the professional language shows that translators made a great amount of mistakes that means that most of translators in the sport and policy domain are not skilled translators. Customers usually order translations to non-professionals, sometimes with a limited knowledge of the target language and no specific training in translation or domain-specific languages, who accept low fees and produce quick translations. Therefore, they do not usually produce good quality translations neither they fulfill the requirements regarding translation competences. This problem gets particular character when we talk about web site specialized translations, in which the main aim is to guarantee e.g. effective and clear communication between local people and public authorities.

While making investigations it was determined that there are grammatical errors which are associated with levels of competence, as 1) The Larger Number Of First And Second Person Pronouns (10%); 2) Incorrect Verb Tense Use (17%); 3) Passive voice use (21%), 4) Incorrect Noun Pluralization/Singularization; 5) Active Participle Use (31%); 6) Predicate-Subject Mismatches (12 %) and Lexical errors, as 1) Information Distortion (15%); 2) Incorrect Abbreviation Translation (38%); 3) Inconsistency In The Terms (28%); 4) Spelling/Conceptual Mistakes (19%).

Consequently, translation of sport and policy texts should be carried out by professional skilled translators, as any other specialized translation, to avoid common mistakes encountered in these kinds of texts and to guarantee successful results.

Стаття надійшла до редакції 11.04.2018